

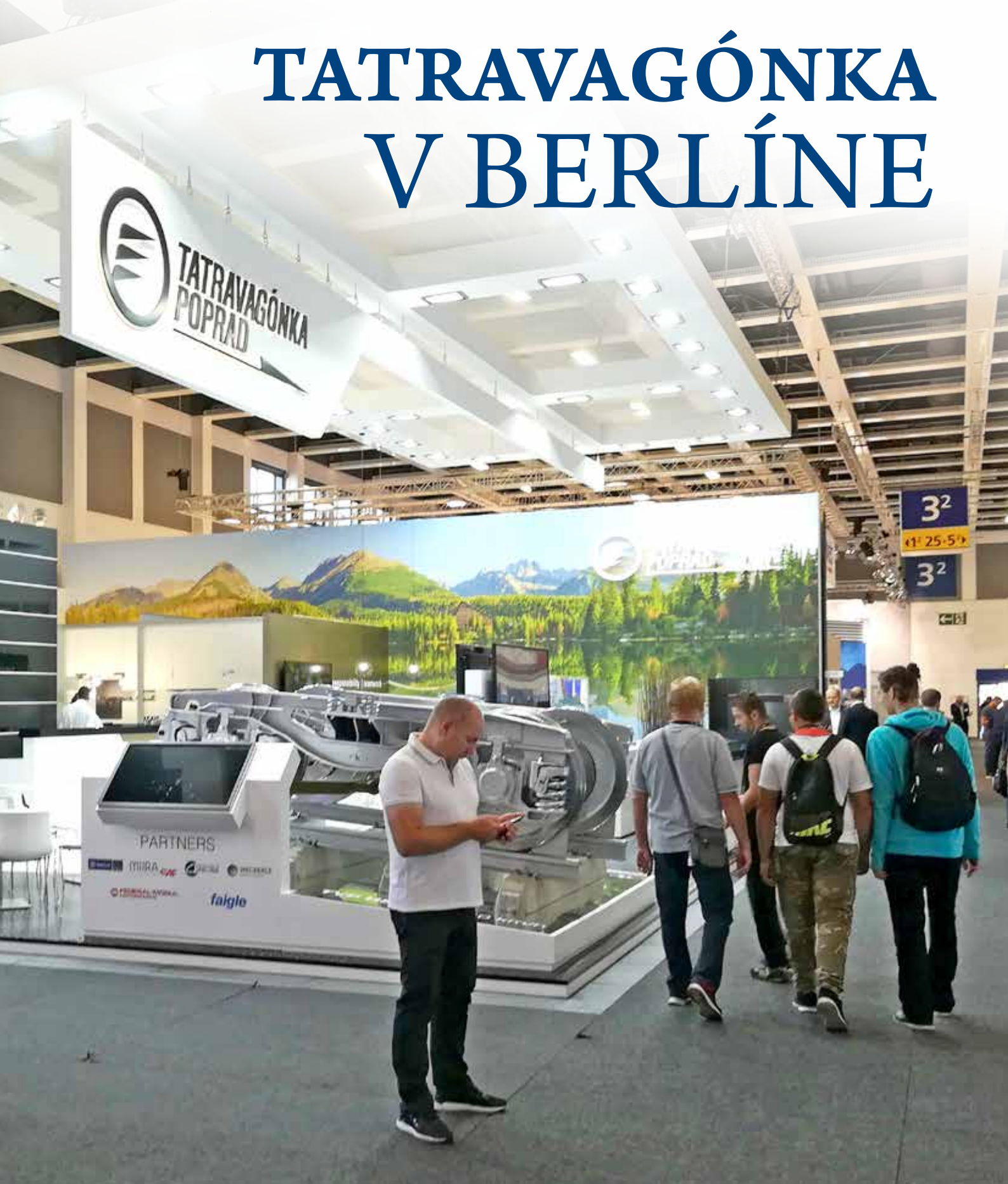
Kvalitou spájame svet

VAGONÁR

7/8/9
júl, august,
september
2018

Trojmesačník zamestnancov spoločnosti TATRAVAGÓNKA Poprad • Ročník XVII. • www.tatrapoprad.sk

TATRAVAGÓNKA V BERLÍNE

VÝSTAVA INNOTRANS

Dva roky ľudského života zbehnú ako voda, ale vo vagónovom priemysle sa stihne odohrať veľmi veľa. Dvojročný cyklus ohraničuje termín konania najväčšej železničnej výstavy na svete, ktorá sa koná pravidelne už od roku 1996 v nemeckom hlavnom meste Berlín. Reč je o veľtrhu InnoTrans, kde nechýba takmer žiadna svetová firma, ktorá aspoň čiastočne súvisí s výrobou nákladných či osobných vozňov alebo prepravou po železnici.

V tomto obore je spoločnosť TAT-RAVAGÓNKA popredným európskym hráčom. Preto je jej účasť na tomto podujatí samozrejmosťou. Zároveň hovoríme o vyústení dvojročného snaženia vo vývoji vozňov a uplatnenia technologických inovácií v strojárskom priemysle. Celé podujatie podporilo svojou účasťou viac ako 3000 vystavovateľov zo 61 krajín celého sveta.

O tom, že berieme výstavu veľmi vážne svedčí fakt, že sme na ňu vyslali početnú skupinu kolegov zo všetkých odborných útvarov, ale hlavne niekoľko druhov vozňov z našej produkcie. Tie boli vystavené buď ako prezentácia nášho produktového portfólia alebo ako finálne prepravné riešenie nášho partnera.

Medzi našich najväčších zákazníkov patria nemecké štátne železnice Deutsche Bahn a stále viac rozvíjajúca sa a napredujúca rakúska spoločnosť InnoFreight. Práve novinky týchto firiem z našej produkcie boli najväčšími ťahákmi výstavy.

V spolupráci s DB sme vystavili vozeň na prepravu osobných automobilov rady Laaeffrs a tiež multifunkčný vozeň na prepravu oceľových brám a zvitkov plechu typu Saghmmns-ty, ktorý poznáme aj pod komerčným názvom BraCoil. Oba tieto vozne sú zaradené do

tzv. inovatívneho vlaku, ktorý je výsledkom dlhodobého vývoja a spolupráce s DB. Vozne poskytnú potenciálnym záujemcom úplne nový rozmer riešenia v preprave.

Spomínané vozne pre firmu InnoFreight sú upravenými verziami pôvodného „Innovagóna“, o ktorom sme sa mohli viac dočítať v minulom čísle v súvislosti s číslom 1000 - toľko kostier sme už vyrobili v tomto projekte. Oproti pôvodnému 80' vozňu sme tento krát vystavili jeho o niečo dlhšiu 90' verziu vhodnú napríklad na prepravu dreva alebo jeho skrátený variant s dĺžkou 60', ktorý je určený aj na prepravu cisternových nadstavieb alebo štandardných kontajnerov.

Medzi naše najhorúcejšie novinky na výstave patril najmä uzavretý vozeň typu Habbii(II)ns(s), ktorý je produktom nášho samostatného vývoja. Vozeň je vhodný na prepravu tovarov, ktoré sú citlivé na poveternostné podmienky. Napriek tomu, že jeho prototyp len nedávno opustil výrobnú halu, už dnes cítime silný záujem o jeho sériové kusy. Hlavným dôvodom tohto faktu je jeho špecifická veľkosť a tým pádom zvýšená efektivity prepravy.

Ďalšou novinkou bol cisternový vozeň Zacens s objemom 73 m³. Ten určite nebol cudzím návštevníkom tohtoročnej výstavy Czech Rail-

days. Ide o v poradí druhý vozeň z našej produkcie, na ktorom sme použili inovatívny prvok bezkstrového riešenia. Aj vďaka tomuto faktoru (okrem iného na ňom boli použité bezčelníkové podvozky, vozeň sa skrátil a boli upravené hlavné tolerancie plechov plášťa nádoby) sme dosiahli zníženie jeho celkovej hmotnosti o 3,5 t v porovnaní s jeho predchodcom. Opäť sme tak dosiahli zväčšenie prepravných možností.

Medzi vozne, ktoré naši zákazníci už poznajú, patril taškový vozeň T3000e určený na prepravu kamiónových návesov. Jeho súčasná verzia je ale obohatená o monitorovací systém WaggonTracker umožňujúci sledovanie vozňa pomocou GPS, monitorovanie zaťaženia, prevenciu pred nárazmi, atď. Tiež sú na ňom použité inovatívne dvojkolia a automatický brzdný systém umožňujúci brzdenie v režime „ss“. Táto rada T3000e je naložiteľná a vyložiteľná pomocou systému NIKRASA 2.0, ktorá umož-

ňuje manipuláciu s návesmi, ktoré v minulosti nebolo možné prepravovať pomocou tohto vozňa.

Vozňom č. 8 bol osvedčený 80' kontajnerový vozeň rady Sggns. Síce ide o vozeň, ktorý sme nevystavovali prvý ba ani druhý krát, vzhľadom na jeho úspešnosť a nadčasovosť sme nemohli tento klenot našej produkcie „nechať doma“.

S určitostou vieme, že on ako aj vyššie spomenuté vozne a ich sérioví nasledovníci zaplnia v najbližších rokoch naše výrobné haly.

Na výstave sa prezentovali svojimi novinkami viaceré spoločnosti. Žiadna z nich sa ale nemohla popýšiť takým hojným produktovým portfóliom.

Zvýšený dopyt po produktoch strojárskoho priemyslu bolo badať aj na tohtoročnej výstave. Každý deň bol na nej čulý ruch a na našom stánku sa striedalo množstvo súčasných obchodných partnerov, nových potenciálnych zákazníkov, záujemcov o technologické novinky a nadšencov pre železničný priemysel.

V dizajne nášho stánku sa skĺbila estetická prezentácia našej krajiny, ktorú reprezentovalo nádherné pozadie Štrbského plesa a tatranských štítov a futuristické novinky, ktoré dopomáhali vizuálne lepšie pochopiť nadčasovosť a inovatívnosť našej produkcie. Do tejto skupiny jednoznačne patrila obrazovka s virtuálnou realitou, kde si návštevník stánku mohol na „vlastnej koži“ vyskúšať manipuláciu s nákladnými vozňami. Prostredníctvom nej boli tiež prezentované ich najpodstatnejšie výhody pre nákladnú prepravu. Výzor stánku ešte viac podporili

veľkoplošné obrazovky a samozrejme novinka z nášho portfólia – podvozok s kotúčovou brzdou, ktorý je vybavený krížovou väzbou a je spôsobilý jazdy rýchlosťou 140 km/h. Podobne „nadupané“ stánky mali iba veľké korporátne spoločnosti, ktorých bolo na výstave iba niekoľko. Žiadny výrobca nákladných vozňov sa ku vizuálnej kvalite nášho priestoru ani len nepriblížil.

Jedným z podstatných momentov celej výstavy, ktorý má význam pre celú skupinu, do ktorej patrí aj TATRAVAGÓNKA, bolo okruhle jubileum firmy ELH Halle. Naša sesterská spoločnosť si pripomenula už 20. výročie svojho vzniku.

Ak by sme bilancovali uplynulé dva roky v železničnej brandži, musíme jednoznačne konštatovať, že naša firma bola tou, ktorá udávala trendy a už v roku 2016 načrtla smer, kam sa budú uberať inovácie vagónového priemyslu. Spomeňme si na InnoTrans 2016, kde bol prezentovaný JUMBO + s celkovou prepravnou kapacitou 98 m³. Jeho bezkostrové riešenie motivovalo nie len našich konštruktérov, ktorí aplikovali túto novinku do praxe pri viacerých druhoch vozňov, ale aj konkurenciu, ktorá sa už tiež ubera cestou uloženia nádrže cisternového vozňa priamo na predstávkoch cez pozdĺžne a priečne sedlá.

Je teda vidieť, že kvalita práce nášho tímu sa odzrkadľuje v celosvetovom meradle. Nemusíme byť priveľkými optimistami, ak si budeme želať podobné bilancovanie po tejto výstave aj v roku 2020. Pozitívne výsledky sa s určitostou dostavia.

Na záver je potrebné konštatovať, že železničný svet sa hýbe skutočne míľovými krokmi a je vidieť, že TATRAVAGÓNKA je v ňom nositeľom pokroku. Za posledné roky prispela k vývoju v nákladnej železničnej preprave nemalou mierou. Za takúto pozitívnu vizitku našej firmy je potrebné poďakovať všetkým zodpovedným zamestnancom.

Branislav Toporcer

NÁŠ VÝLET V BERLÍNE

Sme žiaci SOŠ technickej, Poprad, zaradení do duálneho vzdelávania. Hlavnými partnermi v duálnom vzdelávaní sú zamestnávateľ – TATRAVAGÓNKA, škola – SOŠ technická, Poprad a žiak – programátor obrábacích a zvracacích strojov a zariadení a obrábač kovov. Teoretické vyučovanie prebieha v škole a praktické vyučovanie u TATRAVAGÓNKE.

Keď sme sa pred pár týždňami dozvedeli, že sa môžeme zúčastniť

najväčšieho medzinárodného veľtrhu dopravy a koľajovej techniky – InnoTrans Berlin 2018, veľmi sme sa potešili. Vidieť novinky v oblasti koľajovej dopravy bola pre nás príležitosť, ktorú sme si nemohli nechať ujsť.

Cesta do Berlína bola veľmi komfortná, využili sme možnosť dopravy mimoriadnym vlakom v rámci zájazdu organizovanom Vagonservice Special Trans. Po príchode na výstavnisko v Berlíne nás prekvapila jeho

veľkosť. Svoje produkty tu vystavovalo množstvo spoločností z rôznych krajín. My sme sa, samozrejme, najviac zaujímali o produkty, ktoré vystavovala Tatravagónka, preto naše prvé kroky mierili k jej stánku.

Zástupcovia spoločnosti nás veľmi milo privítali a predstavili nám vystavované produkty – podvozok, plošinový vagón, cisternový vagón a vagón na prepravu automobilov a tiež ostatné vagóny z produkcie TATRAVAGÓNKY. Vysvetlili nám podrobnosti, inovácie a využitie vagónov v praxi. Veľmi nás zaujala prezentovaná virtuálna realita. O výrobky bol veľký záujem,

o čom svedčil takmer celý čas zaplnený stánok.

Neskôr sme si prezreli mnohé ďalšie stánky a asi najviac nás zaujali rýchlovlaky na prepravu cestujúcich od dvoch spoločností – Alstom a Hitachi.

Po skončení výstavy sme boli už dosť unavení, napriek tomu sme si ešte urobili malú prehliadku Berlína. Najväčšie dojmy v nás ale aj tak zanechala samotná výstava. Bola to skvelá skúsenosť a dúfame, že v budúcnosti bude takýchto príležitostí stále viac. Ako povedal klasik: „Lepšie raz vidieť, ako stokrát počuť.“

dualisti z TATRAVAGÓNKY

PRIAMA CESTA ZO ŠKOLY DO ZAMESTNANIA

DUÁLNE VZDELÁVANIE

ZARUČENÉ ZAMESTNANIE PO ÚSPEŠNOM UKONČENÍ ŠTÚDIA

Od septembra 2016 je spoločnosť TATRAVAGÓNKA súčasťou celoslovenského projektu „Duálneho vzdelávania“. Je to svojím spôsobom návrat k princípom učňovskej praxe. Výhody duálneho vzdelávania sú najmä v istotách, ktoré pre končiaceho žiaka základnej školy poskytuje. Študent, ktorý je zapojený do systému duálneho vzdelávania, má garanciu budúceho zamestnania v spoločnosti TATRAVAGÓNKA.

Prax študentov duálneho vzdelávania prebieha v prvom ročníku v dielni školy a od druhého ročníka v našej firme pod vedením majstra odborného výcviku alebo certifikovaných inštruktorov.

Duálne vzdelávanie nesie so sebou aj určité benefity. Študenti pri splnení určitých podmienok dostávajú podnikové štipendium, ako aj odmenu za produktívnu prácu. Ako zamestnávateľ pre nich zabezpečujeme všetky ochranné pracovné prostriedky, uhrádzame náklady na stravu a pre študentov zo sociálne slabých rodín uhrádzame cestovné.

V rámci duálneho vzdelávania spolupracujeme so Strednou odbornou školou technickou v Poprade.

V súčasnosti máme zazmluvnené dva učebné odbory, a to: programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení a obrábač kovov. V školskom roku 2018/2019 prebehne certifikácia nového odboru strojní mechanik.

ODBORY A POČET ŽIAKOV:

Školský rok	Obrábač kovov	Programátor CNC strojov
2016/2017	10	9
2017/2018	9	10
2018/2019	7	9
spolu	26	28

V súčasnosti máme 22 inštruktorov praktického vyučovania pre systém duálneho vzdelávania certifikovaných Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou.

Mária Ilenčíková

CZECH RAILDAYS 2018

V mesiaci jún sa naša spoločnosť predstavila na medzinárodnom veľtrhu železničnej techniky pod názvom Czech Raildays 2018, ktorý sa konal na tradičnom mieste – v blízkosti hlavnej železničnej stanice v Ostrave. TATRAVAGÓNKA na tejto výstave zúčastnila po šesťročnej odmlke. Vôbec po prvý krát sme tu v našej rézii prezentovali vozne z vlastnej produkcie. V minulosti boli na tomto podujatí vystavené vozne, ktoré boli vyrobené u nás, prípadne sa na nich TATRAVAGÓNKA podieľala konštrukčne, avšak tie boli ponúknuté ako finálne produkty našich zákazníkov.

Veľtrh zastrešuje hlavne firmy lokálneho charakteru, čiže najmä českých a stredo európskych vystavovateľov. Patrí medzi stredne veľké výstavy. Napriek tomu počas neho nebola núdza o zaujímavé stretnutia s novými zákazníkmi. O najpodstatnejšiu udalosť celého podujatia sa postarala práve naša firma. Bola ňou oslava vyrobenej 1000. kostry

Innovagóna pre rakúsku spoločnosť InnoFreight. Celá akcia prebehla za účasti čelných predstaviteľov spoločností, ktoré vstupujú do obchodného reťazca. Naš podnik zastupoval predseda predstavenstva Ing. Alexej Baljajev, zamestnanci PR oddelenia a úseku predaja. Konečným prevádzkovateľom tisíceho vozňa je český národný prepravca ČD Cargo. Tieto železni-

ce prišiel reprezentovať predseda predstavenstva p. Ivan Bednárik. Zákazníka InnoFreight zastupoval výkonný riaditeľ p. Peter Wanek-Pusset a konateľ českej pobočky InnoFreightu p. Petr Valach. Okrem nich sa na slávnosti zúčastnili pozvaní hostia, ktorí pozostávali z našich zákazníkov a partnerov. Cestu si tam našli ale aj ostatní vystavovatelia

a taktiež aj konkurenčné firmy. Slávnosť nadviazala na predošlé oslavy, konané priamo v prevádzke našej spoločnosti v Poprade.

Innovagón rady Sggrs 80' bol na výstave aj priamo vystavený. Spolu s ostatnými vozňami doplnil flotilu 200 ks Innovagónov z produkcie TATRAVAGÓNKY, ktoré prevádzkuje ČD Cargo.

InnoFreight je firmou, ktorá je v európskom meradle čoraz väčším hráčom. Dôkazom toho je aj fakt, že Innovagóny boli na predchádzajúcich ročníkoch výstavy prezentované už viackrát. Prvýkrát tomu bolo v roku 2016 a následne aj v roku 2017 (oba vozne samozrejme z výrobného závodu TATRAVAGÓNKY). Ešte o rok skôr bol prostredníctvom Ostravských opravovní a strojárni vystavovaný vozeň na prepravu kontajnerov rady Sggrss 80'. Tie boli vyrobené na základe našej konštrukčnej dokumentácie. Taktiež sme na ne dodali kostry spodku,

kľbové spojenia a rámy podvozkov.

Okrem tohto vozňa sme na výstave ponúkli aj novinku z našej produkcie, ktorou je 73 m³ cisternový vozeň typu Zacens. Slúži na prepravu ťažkých vy-

kurovacích olejov a jeho výroba bola nastavená na požiadavky zákazníka – firmy GATX. Už po druhýkrát naša firma použila tzv. bezkostrové riešenie cisternového vozňa. Aj vďaka nemu dochádza k významnému úšetreniu celko-

vej hmotnosti vozňa. Prostredníctvom tejto úpravy, ale napríklad aj použitím bezčelníkových podvozkov sa podarilo dosiahnuť hmotnosť nižšiu o cca 3,5 t ako mal jeho predchodca. Vozeň sa vyrába v izolovanom a vykurovanom prevedení. Okrem výstavy Czech Raildays bol prezentovaný aj na tohtoročnom veľtrhu InnoTrans 2018 v nemeckom Berlíne.

Uskutočnený veľtrh opäť potvrdil, že naša firma je regionálnou jednotkou vo výrobe nákladných koľajových vozidiel. Náš stánok bol v neustálej permanencii – pod náporom mnohých záujemcov o informácie zo sveta železničnej techniky.

Zaujímavosťou tiež je, že priamo počas výstavy sa uzavrel významný kontrakt na dodávku cisternových vozňov. Práve pre takéto úspechy je prezentácia našej spoločnosti na podujatiach tohto charakteru veľmi podstatná.

TATRAVAGÓNKU VNÍMAM AKO SILNÉHO HRÁČA V NAŠOM TÍME

ROZHOVOR S RIADITEĽOM HK POPRAD ĽUDOVÍTOM JURÍNÝM

TATRAVAGÓNKA je jedným z kľúčových partnerov HK Poprad. Čo si najviac ceníte na našej spolupráci?

TATRAVAGÓNKU vnímam ako silného hráča v našom tíme, cením si prístup a charakter, že podporuje najsilnejší šport v našom mete. Taktiež dôveru v prácu, ktorú robíme. Bez spoločnej dôvery a vzájomnej pomoci by to nešlo.

Naši zamestnanci sú aj fanúšikmi HK POPRAD. Aké novinky v rámci sezóny pre nich pripravujete z pohľadu diváka na hokejovom štadióne?

Pripravili sme viacero novinek na štadióne, sprievodných aktivít cez zápasy, či v online komunikácii klubu. Okrem už tradičnej tomboly

s hodnotnými cenami sme spestrili aj prestávkové súťaže, fanúšikov sa môžu zabaviť vo fanzóne, prípadne môžu byť počas rozcvičky na striedačke priamo s hráčmi a užívať si jedinečnú atmosféru spojenú s bezprostredným kontaktom s aktérmi zápasu. Počas reklamných breakov poteší nejedného fanúšika pohľad na ice girls.

Ako Vy osobne vnímate TATRAVAGÓNKU, keďže ste tiež Popradčan?

TATRAVAGÓNKA je s nami a našim mestom spojená desaťročia. Od začiatku môjho hokejového vnímania bola spájaná s hokejom – športom a kultúrou ako takou v regióne. Nie nadarmo je najväčší zamestnávateľ u nás a myslím si, že je od nej závislý celý región. TATRAVAGÓNKU vnímam v súčasnosti ako silnú a stabilnú spoločnosť a ľudia v nej odvádzajú skvelú prácu. Tá sila a stabilita sa prejavuje u nás všetkých,

pretože nám dáva istotu práce a podpory. Nevie si predstaviť, že by TATRAVAGÓNKA neexistovala. Preto si vážim, že nielen zamestnanci, ale aj manažéri, či akcionári k tomu pristupujú veľmi zodpovedne, napredujú a rastú.

Aké sú očakávania od A mužstva v sezóne 2018/2019?

Ako som už spomínal v rôznych článkoch očakávania máme vždy tie najvyššie. Ak by sme ich nemali a robili by sme to len pre to, aby sme sa umiestnili, tak by to pre mňa osobne nemalo význam. Ľudia v Poprade si zaslúžia byť majstrom. Chceme hrať hore, vyhrať a baviť diváka. Aj keď liga je vyrovnaná a náročná, a preto to jednoduché nebude.

Stále viac sa v slovenskom hokeji proklamuje, že bude efektívnejšia a zmyslupnejšia práca s mládežou. Ako je to v Poprade?

Aké sú ciele a ambície popradskej hokejovej mládeže?

Musím povedať, že naša práca s mládežou napreduje a snažíme sa vytvárať podmienky, aby naši tréneri a hlavne zverenci mohli kvalitne trénovať a mať všetko potrebné k ich rastu, aby sme z nich vychovali nielen kvalitných hokejistov, ale aj ľudí. Poprad bol vždy liahňou najkvalitnejších hráčov v rámci republiky. Každý rok sa naša mládež umiestňuje na popredných miestach a sme jeden z mála klubov, ktorý má dostatok hráčov vo všetkých kategóriách.

Vaši hráči podporujú aj vagonárske akcie, kde okrem iného napríklad súťažia s našimi zamestnancami. Kedy ich uvidíme aj u nás vo firme 😊?

Teším sa, že medzi nami funguje synergia a že naši chalani majú možnosť byť s nami. Je podľa mňa veľmi dôležité tvoriť

silnú komunitu prepojenú so športom a veľmi si to vážim nielen ja, ale aj hráči. Radi zavítame ak vám do firmy a vyskúšame si prácu vašich zamestnancov.

A čo Vy osobne...ktorá pracovná pozícia v TATRAVAGÓNKE by Vás lákala, ktorú by ste si chceli vyskúšať?

Ako malý chlapec som chcel vedieť zvärať, vždy sa mi to páčilo, ale nikdy som si to nevyskúšal. Verím, že si to ešte splním. Nebojím sa fyzickej práce, ktorá aspoň čistí

hlavu, ale páčilo by sa mi pôsobiť aj v nejakej riadiacej funkcii, pretože je to veľký kolos oproti tomu, čo riadim v hokeji.

Hokej je na Slovensku fenoménom, ktorého význam sa v budúcom roku zdupľuje. Všetci sa už tešíme na MS 2019 a na fakt, že náš národný výber sa predstaví v Košiciach. Váš osobný typ – kolík Popradčania sa predstaví v národnom tíme?

Ja budem hlavne veľmi rád, že si to naši slovenskí fanúšikovia užijú a že

vytvoria skvelú atmosféru. Určite by ma veľmi potešilo, keby sme tam mali znova minimálne trio hokejistov, ktorí nosia kamzíka na hrudi, ale to moc predbiehame. Myslím si, že tí chalani, ktorí u nás hrajú majú na to a dokážu si miestenku vybojovať.

A posledná otázka – kde vidíte popradský hokej o 10 rokov?

Hmm prajem si, aby popradsky hokej napredoval. Myslím si, že sme sa vybrali správnou cestou, kde to ľudia

robia so srdcom a nadšením. Prial by som si, aby tá cesta už nebola taká trnistá, aká bola doteraz, ale žiaľ to je vždy potrebné. Nič nejde ľahko. Tak ako v hokeji bez tvrdej práce neprídu úspechy, tak to patrí aj k celkovej budúcnosti nášho klubu. Ľudia si nás musia spájať s emóciou, ktorá je radostná a hrdá. Musíme mať spoločný cieľ a tím je stabilný silný domáci klub, pred ktorým budú mať ostatní rešpekt. Chcem, aby sme diktovali hokejový trend v rámci Slovenska.

SPOLUPRÁCA S HK POPRAD

LÍSTKY DO PUBLIKA NA DOMÁCE HOKEJOVÉ ZÁPASY HK POPRAD

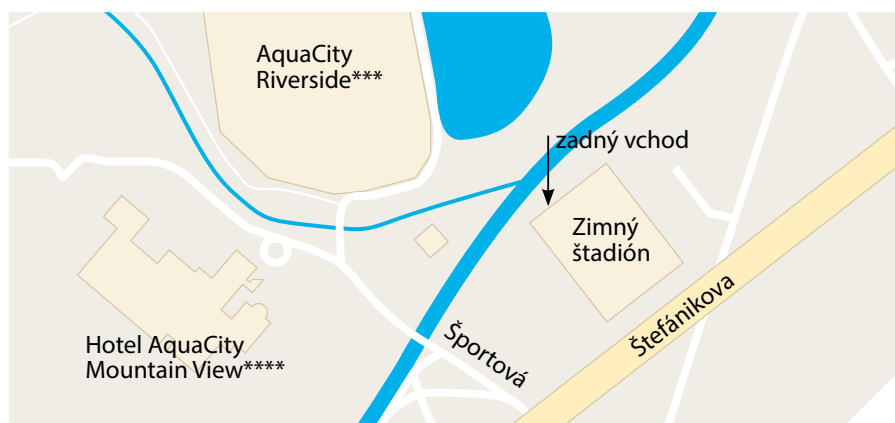
TATRAVAGÓNKA ako jeden z kľúčových partnerov hokejového klubu chce prispieť svojou troškou, aby bolo fanúšikov v Poprade čo najviac. Preto, ak chcete fanúšiť z publika, prosím nahláste sa na konkrétny zápas (viď rozpis zápasov nižšie) e-mailom petra.starovicova@tatravagonka.sk alebo telefonicky 0918 735 052. Nahlásený zamestnanec má nárok na 1 lístok na konkrétny zápas a najviac sa môže nahlásiť na 3 zápasy. O spôsobe prebratia vstupenky na zápas bude zamestnanec informovaný najneskôr 2 dni pred zápasom. Počet lístkov je obmedzený a naše miesta v publiku sú vyhradené.

LÍSTKY DO VIP PRIESTOROV NA DOMÁCE HOKEJOVÉ ZÁPASY HK POPRAD

Sledovať hokejové zápasy zo skyboxu spoločnosti TATRAVAGÓNKA bude mať možnosť každý, koho určí manažér BU alebo riaditeľ úseku. Aj takto sa vám chceme poďakovať za vašu prácu. Rozpis, ktorý BU alebo úsek má nárok na skybox nájdete nižšie v programe zápasov.

VAGONÁRSKE KORČUĽOVANIE

Vagonári spolu s rodinami budú korčuľovať na ľadovej ploche Zimného štadióna v Poprade každý druhý týždeň. Termíny budú známe max. 1 týždeň vopred, preto odporúčame sledovať nástenky, informačné tabule a vaše e-maily.

OKTÓBER

nedeľa	7. 10.	17:00	HK Poprad – MHK 32 Liptovský Mikuláš	nárok na skybox BU 01
piatok	12. 10.	17:00	HK Poprad – HC '05 Banská Bystrica	nárok na skybox BU 08
nedeľa	14. 10.	17:00	HK Poprad – HK Dukla Trenčín	nárok na skybox BU 03
nedeľa	21. 10.	17:00	HK Poprad – HK Nitra	nárok na skybox BU 04
piatok	26. 10.	17:00	HK Poprad – HC Košice	nárok na skybox BU 05
streda	31. 10.	17:00	HK Poprad – HC 07 Detva	nárok na skybox BU 06

NOVEMBER

nedeľa	4. 11.	17:00	HK Poprad – MHC Nové Zámky	nárok na skybox BU 07
streda	14. 11.	17:00	HK Poprad – MHK 32 Liptovský Mikuláš	nárok na skybox BU 02
utorok	20. 11.	17:00	HK Poprad – MAC Budapešť	nárok na skybox BU 09
štvrtok	22. 11.	17:00	HK Poprad – HK Orange 20	nárok na skybox BU 10
nedeľa	25. 11.	17:00	HK Poprad – MsHK Žilina	nárok na skybox BU 12
piatok	30. 11.	17:00	HK Poprad – HKM Zvolen	nárok na skybox ÚTPV

DECEMBER

piatok	7. 12.	17:00	HK Poprad – DVTK Jegesmedvék Miskolc	nárok na skybox ÚRK
piatok	21. 12.	17:00	HK Poprad – HC '05 Banská Bystrica	nárok na skybox ÚV
nedeľa	23. 12.	17:00	HK Poprad – HK Dukla Trenčín	nárok na skybox ÚRLZ
piatok	28. 12.	17:00	HK Poprad – HK Nitra	nárok na skybox ÚN

VAGONÁRI PRVÍ

Naši kolegovia z technického úseku sa zúčastnili tipovacej súťaže počas majstrovstiev sveta vo futbale v Rusku 2018. Našu firmu reprezentovali pod názvom TATRAVAGONÁRI POPRAD. Tým pozostával z 12-tich členov. V konkurencii 165 tímov dokázali nazbierať najviac bodov a zaslúžene vyhrali prvé miesto. Odmenou za prvé miesto bolo 100 pív a mäso na letnú party. Víťazstvo oslávili na tenisovom kurte v Matejovciach.

Tím TATRAVAGONÁRI POPRAD

kapitán	Pavol Blaňar
Aktuálny počet bodov	620
Priebežné poradie	1. z 165
Počet členov	12

členovia TipTímu TATRAVAGONÁRI POPRAD

Pavol Blaňar (kapitán)	126 bodov
Edmund Safanovič	125 bodov
Viliam Sakalík	122 bodov
Erik Kramarčík	116 bodov
Jozef Šariský	106 bodov
Milan Nikerle	125 bodov
Michal Lacko	125 bodov
Michal Zahurančík	125 bodov
Lukáš Zahurančík	125 bodov
Ján Cvanciger	125 bodov
Ján Dzurňák	125 bodov
Jozef Maličky	125 bodov

DUÁLNE VZDELÁVANIE

Kam ideš?

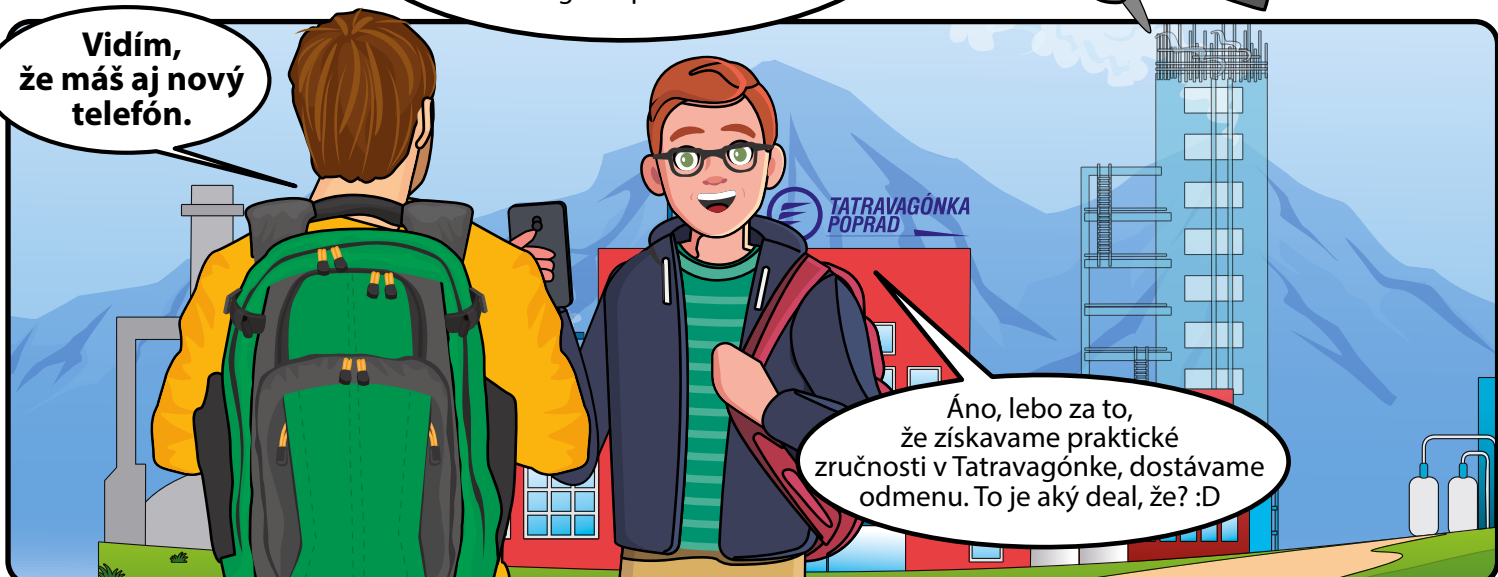
Do školy :)
Študujem na strednej
odbornej škole
a v Tatravagónke máme
praktické vyučovanie.

Takže si už
Vagonár?

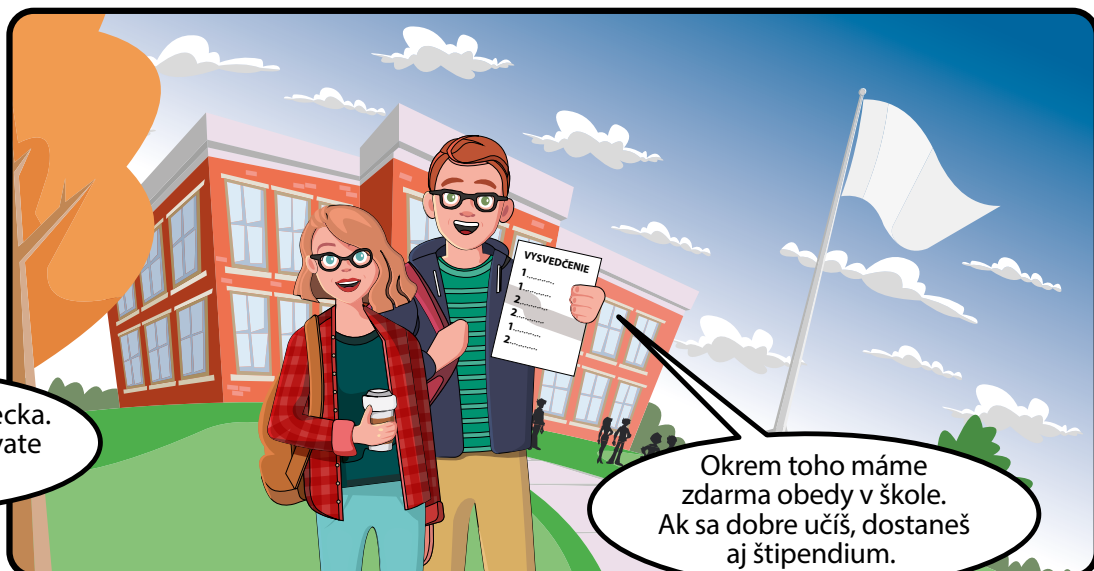
V podstate áno.
Po skončení školy ostanem pracovať
v Tatravagónke. Budem už dokonale
ovládať svoju prácu, poznať
kolegov a prostredie.

KALIBRÁCIA
MERADIEL
ZOZNAM...

Vidím,
že máš aj nový
telefón.

Áno, lebo za to,
že získavame praktické
zručnosti v Tatravagónke, dostávame
odmenu. To je aký deal, že? :D

TATRAVAGÓNKA je najväčší zamestnávateľ, ktorý je zapojený do systému duálneho vzdelávania v rámci prešovského kraja. Ak aj vy poznáte žiaka základnej školy, ktorý by mal záujem stať sa Vagonárom, viac informácií o duálnom vzdelávaní mu poskytne kolegyňa Veronika Jurašková 0918 735 018.

LASERMAT II 5000

Pravdepodobne si väčšina z vás všimla, že v rodine rezacích strojov pribudol nováčik. V rámci inovácie strojov a zlepšenia konkurencieschopnosti investovala naša spoločnosť do ďalšieho laserového stroja. Možno vám napadne myšlienka: Už zase laser? A na čo? Ved' už máme päť laserových strojov. Čím sa líši od ostatných? Nuž, tento raz ide naozaj o niečo nové. Posúďte sami.

LaserMat II 5000 je CO2 laserové zariadenie pre rezanie plechov veľkých formátov. Pracovná plocha stroja je až 3 000x15 000 mm, čo našej spoločnosti ponúka nové možnosti spracovania, t.j. rezania plechov. Laserový rezonátor je umiestnený na vedení stroja a v pozdĺžnom smere sa posúva s portálom, na ktorom je zasadená rezacia hlava. Týmto spôsobom je možné prechádzať laserovým lúčom po takej veľkej pracovnej ploche a zároveň dodržať jeho konštantnú dĺžku v celom pracovnom priestore. Okrem jednoduchých kolmých rezov do hrúbky 20 mm dokáže stroj rezať úkosové rezy až do uhla 50° a hrúbky 12 mm. Samozrejmosťou je možnosť značenia. Z materiálov je stroj schopný rezať oceľ a nerezový materiál.

LaserMat II 5000 sa vďaka pevnej konštrukcii stroja a lineárnym vedeniam vyznačuje vysokou rýchlosťou a presnosťou polohovania. CNC riadený laserový systém umožňuje vysokú presnosť rezania

v pozdĺžnom i priečnom smere. Laserový lúč je vedený odrazovým zrkadlom so 100 % kompenzáciou dĺžky trasy lúča a tým zabezpečuje trvalo vysokú kvalitu rezania. Kamera, umiestnená blízko rezacej hlavy, prenáša obraz na ovládací panel a umožňuje obsluhu sledovať proces rezania v celom pracovnom priestore v reálnom čase.

”

**Predstavte si to ticho,
keby ľudia hovorili len to,
čo vedia.**

Karel Čapek

Na rozdiel od fiberlaserového systému (v našej spoločnosti máme tri: Powerblade a dva stroje Trumatic 3060 fiber) nemusí byť CO2 laser kompletne uzavretý. Stôl, na rozdiel od ostatných laserových strojov, nemá výmenné palety, ale pozostáva z jedného kusa a ponúka možnosť rezať plechy dlhé až 14 500 mm (v prípade úkosu až 15 000 mm). Konceptia stroja umožňuje naložiť na stôl dva štandardné plechy (dĺžky 6000 mm)

vedľa seba. Takéto „rozdelenie“ stola na dve pomyslené časti slúži na nakladanie plechov a vykladanie súčiastok a odpadu bez toho, aby bol rezací proces prerušený, t.j. v jednej časti stroj reže a v druhej časti prebieha nakladanie a vykladanie.

Medzi ďalšie prednosti stroja patrí magnetický držiak slúžiaci ako protikolízna ochrana rezacej hlavy. V praxi to znamená, že rezacia hlava, prichytená pomocou magnetu, sa v prípade kolízie odtrhne od základne, tryska sa nezlomí a predíde sa tak prípadnému poškodeniu šošovky vo vnútri hlavy.

LaserMat II je stroj, ktorý je ako stvorený na rezanie úkosov dlhých súčiastok, čo v našej spoločnosti predstavuje možný posun dopredu vo výrobe dielcov. Môžeme rezať úkosy na plechoch plášťov (luby) cisternových vagónov, vaniach vagóna T3000, či úkosy na dieloch kostier vagónov. A predstavte si spojenie dvoch bočníc do jedného kusa a rezanie úkosu na takom veľkom kuse... Možností je veľa. Stačí si len predstaviť.

Rastislav Magera

OD PREDSTAVKOV PRE METRO V PERU KU KOSTRÁM PRE DB

Koncom prvého polroka sme v TATRAVAGÓNKE ukončili projekt výroby predstávok pre nášho obchodného partnera – spoločnosť ALSTOM. S touto firmou spolupracujeme dlhodobo na veľmi zaujímavých zákazkách. Vo všetkých prípadoch išlo o výrobu komponentov pre osobnú dopravu alebo tak ako to nazývame u nás vo firme – tzv. nevagónovej výroby.

Uplynulý projekt bol veľmi špecifický. Ako prvý preveril vtedajšiu novinku našej firmy, portálové obrábacie centrum, ktoré sa nachádza vo výrobní hale BU09. Počas viac ako ročného trvania projektu sme vyrobili niekoľko stoviek kusov komponentov, ktoré putovali do pobočky nášho zákazníka v španielskej Barcelone. Zvárané konštrukcie boli následne montované do vozňov súpravy pre metro, ktoré je prevádzkované v Lime – hlavnom meste juhoamerického štátu Peru. Na naše pomery ide o skutočne exotického zákazníka. Doposiaľ sme s týmto trhom nemali žiadne skúsenosti, ale vďaka univerzálnosti našej výroby poznajú produkty

našej spoločnosti aj v tomto odľahlom kúte sveta.

S určitosťou je možné konštatovať, že nešlo o jednoduchý projekt. V jeho nábehu bolo potrebné popasovať sa s presnosťou opracovania, ktoré bolo v niektorých momentoch doslova alchýmiou. Taktiež povrchové úpravy patrili medzi tie zložitejšie. Napriek počiatočným problémom sa nám podarilo popasovať s touto náročnou úlohou za čo patrí vďaka hlavne výrobnému kolektívu BU09, zodpovedným pracovníkom na ÚTPV, ale vôbec všetkým, ktorí participovali na tomto neľahkom obchodnom prípade.

Ďalšou výzvou pre našu firmu bude časovo takmer nadväzujúci projekt výroby kostier pre osobné vozne súprav S-Bahn. Opäť ide o zákazku pre francúzsku korporátnu spoločnosť ALSTOM. Tento krát budú koncovým zákazníkom nemecké národné železnice Deutsche Bahn. Tento subjekt nie je potrebné nikomu v našej firme predstavovať. Počas novodobej histórie našej spoločnosti ide s určitosťou o najdôležitejšieho

zákazníka. Možnosť spolupracovať s DB otvára dvere aj do iných firiem a predstavuje vo vagónovom priemysle osobitnú prestíž.

Doposiaľ sme pre nich dodávali výlučne nákladné železničné vozne, prípadne podvozky. Súčasný projekt predstavuje novinku, kedy sa zaradíme do zoznamu dodávateľov aj pre sekciu osobnej dopravy. V žiadnom prípade opäť nepôjde o jednoduchý projekt. Predpísané tolerancie a požiadavky zákazníka sú skutočne vysoké. Kostry spodku budeme dodávať až do prvej časti roka 2020. V prípade

úspechu môže byť projekt navýšený o ďalšie kusy. Naším kolegom preto držíme palce a prajeme veľa pracovných úspechov pri vzájomnej spolupráci.

Na záver je ešte potrebné dodať, že v súčasnosti máme vo firme ešte jeden bežiaci nevagónový projekt. Ide o výrobu tzv. Bolstrov pre pobočku ALSTOM vo francúzskom meste Le Creusot. Dodávky do tohto závodu bežia s malými prestávkami už od roku 2012 a vývoj obchodných rokoví naznačuje, že budú pokračovať minimálne aj v roku 2019.

Branislav Toporcer

Svetová zdravotnícka organizácia definuje zdravie ako „stav kompletnej fyzickej, duševnej a sociálnej pohody a nielen ako stav neprítomnosti choroby a slabosti“. Zdravie však nie je trvalý a nemenný stav. Ide o dynamický proces, ktorý vychádza zo sústavného vzájomného pôsobenia organizmu na prostredie a naopak, vedie k maximálnemu rozvoju daných možností organizmu a hlavne je to schopnosť vyvážiť zmeny vonkajšieho prostredia (teplotné, tlakové a iné výkyvy). Čím je človek zdravší, tým lepšie sa vie adaptovať na zmeny.

Túžbou každého človeka (hoci to znie ako obrovské kliše) je byť zdravý. V TATRAVAGÓNKE sa o Vaše zdravie snažíme pričiniť rôznymi spôsobmi, hoci tým najzodpovednejším elementom vo vzťahu ku Vášmu zdraviu by ste mali byť práve Vy sami.

A ako Vám môže pomôcť Vás zamestnávateľ – TATRAVAGÓNKA v tom, aby ste sa cítili zdravý a plný sily?

DNI ZDRAVIA

V auguste a v septembri sme zorganizovali dva dni zdravia, vždy s inou zdravotnou poisťovňou – či VŠZP, alebo UNION. Počas týchto pracovných dní ste mali možnosť si nechať odmerať cholesterol, krvný tlak, percento tuku a vody v organizme, BMI, svalovú hmotu, ale aj očné merania. Okrem toho sme ochutnávali prírodné šťavy, OMEGA3 masť

DEŇ ZDRAVIA S VŠZP

17.08.2018 / PIATOK /
09:00 – 13:00 HOD
VO VZDELÁVACOM CENTRE

meranie celkového cholesterolu
meranie krvného tlaku
percento tuku a vody v organizme
určenie BMI (Body Mass Index)
hodnota svalovej hmoty
nácvik správnej techniky čistenia zubov
mobilná aplikácia VŠZP

kyseliny a konzultovali s odborníkmi, ako sa o svoje telo lepšie postarať.

SUPERMÁRIO

súťaž o najbezpečnejšie pracovisko netreba nejak extra predstavovať, keďže už 3. rok vás vyzývame, aby ste dávali pozor a boli obozretní voči svojim kolegom. Ako odmenu každý štvrtok dostávajú ocenené tímy menšiu pozornosť a raz ročne najlepší tím aj spoločnú akciu.

Veľmi často diskutovanou témou, na ktorú existuje nespočetné množstvo diskusií, rád, overených praktík, je téma **ZDRAVÉHO STRAVOVANIA**. Pravdou je, že aj v tomto je naše telo jedinečné a každému vyhovuje niečo iné, aby sa cítil zdravý a v pohode. Aj preto máte na výber v jedálni a vo výdajniach vždy minimálne jedno zeleninové jedlo a ako menší dezert ovocie.

Od konca septembra tohto roku sme začali opäť korčuľovať na Zimnom štadióne v Poprade. Vy, aj Vaša rodina môžete aktívne tráviť voľný čas dvakrát do mesiaca (väčšinou cez víkend) počas **VAGONÁRSKEHO KORČUĽOVANIA**. Vstup pre všetkých Vagonárov a ich rodiny je bezplatný, potrebujete akurát dobrú náladu a korčule.

Pohyb a fyzická aktivita sú jednými z atribútov zdravia. TATRAVAGÓNKA podporuje každého zamestnanca v tejto aktivite a my tak môžeme využívať služby v **GOLEME POPRAD** za naozaj symbolické ceny (TATRAVAGÓNKA uhrádza za každého zamestnanca 90% z ceny permanentky alebo poskytovanej služby). Okrem pohybu a rôznych skupinových cvičení si v GOLEME môžeme užívať aj masérské procedúry.

Samozrejme nič netreba preháňať a sem-tam môžeme aj zhrešiť ☺. Aj preto, a zároveň nielen preto sme pre vás pripravili sladké prekvapenie. Hlavným dôvodom servírovania čokoládového koláčika bol fakt, že v auguste sa nám podarilo splniť náš výrobný plán za prevádzku POPRAD. Okrem koláčika boli vyplatené prémie v plnej výške všetkým zamestnancom, ktorí pracujú v Poprade.

VÝHERCOVIA ACEM

Pokračujeme v zabehnutej tradícii a sme radi, že každý mesiac môžeme odmeniť niektorého z vás, ktorí sa stravujú v jedálni alebo vo výdajniach stravy. Predstavujeme vám teda výhercov darčkových košov od ACEM-u:

- V júni 2018 si výhru odniesol p. Vladimír Babura, výdajňa č. 2.
- Za mesiac júl 2018 to bol p. Ševčík, výdajňa č. 3.
- V mesiaci august bol vyžrebovaný pán Soľava, výdajňa č. 5.
- Za mesiac september 2018 sa tešil z darčkového koša p. Vladimír Jankura z výdajne č. 4.

p. Babura, jún 2018

p. Ševčík, júl 2018

p. Soľava, august 2018

p. Jankura, september 2018

TECHNICKÉ OKIENKO

Človek má päť zmyslov. Koľko má nezmyslov, to sa ani nedá spočítať.

Július Satinský

NÁTEROVÉ SYSTÉMY

V predchádzajúci častiach Technického okienka sme sa venovali povrchovým úpravám. Najskôr sme si popísali otryskávanie materiálov, t.j. zbavovanie materiálov mastnoty a nečistôt, a potom sme sa venovali špeciálnemu nanášaniu náterových látok – kataforéze. V dnešnej časti si porozprávame niečo o nanášaní náterových látok používanom v našej spoločnosti.

Náterové látky slúžia, okrem zabezpečenia estetického vzhľadu, na ochranu materiálu pred vplyvmi prostredia (koróziou). Z pohľadu technológie natierania poznáme niekoľko spôsobov nanášania náterových látok.

Ručne štetcom - neproduktívny spôsob, straty sú nepatrné, ochrana na neprístupných miestach a nátery rozmerých konštrukcií.

Ručné striekanie stlačeným vzduchom - na nanášanie rýchlo schnúcich látok pri kusovej výrobe, náterová látka privádzaná z nádoby striekacej pišto-

le je vrhaná na predmet stlačeným vzduchom.

Ručné striekanie bezvzduchové, AIRLESS - piest vysokotlakového čerpadla, umiestneného v pištoli, vibruje účinkami striedavého el. prúdu, alebo stlačeného vzduchu (používané v našej spoločnosti), a tým je vytváraný potrebný podtlak i pretlak pre nasávanie a výtlak náterovej látky.

Automatické a poloautomatické striekanie pneumatickou pištoľou - tvorba náterov pri sériovej výrobe, striekané predmety sa pohybujú na pásovom dopravníku alebo na rotujúcom stole a súvisle s ich pohybom sa otvárajú a zatvárajú dýzy pištole.

Striekacie náterové látky za horúca - náterová látka ohriata elektrickým odporovým telesom inštalovaným v pištoli je vrhaná ohriatym stlačeným vzduchom na povrch striekaného predmetu, používa sa pre väčšie hrúbky špeciálnych povlakov, antivibračných,

protihlukových náterov, náterov odolávajúcich chemikáliám.

Striekacie náterové látky v elektrostatickom poli – najproduktívnejší, ale nebezpečný spôsob nanášania, striekané predmety zavesené na visutom dopravníku prechádzajú priestorom, ktorý je z oboch strán obklopený výbojovými elektródami s napätím až 100 000 V.

Nanášanie náterových látok ponorením - predmety zavesené na dopravníku sa ponárajú a pomaly vynárajú z tekutej náterovej látky. Používalo sa v minulosti na nanášanie syntetických a asfaltových látok. V súčasnosti sa táto technológia používa pre e-coat, resp. KTL nátery.

Nanášanie náterových látok sa v našej spoločnosti vykonáva v internom priestore. Zaužívané sú striekacie a sušiacie kabíny. Výnimočne sa povrchové úpravy vykonávajú mimo striekacích kabín, ak ide o vnútorný náter cisterien.

Striekacia kabína je priestor, v ktorom sa pracuje s náterovými látkami, pri ktorých hrozí nebezpečenstvo výbuchu pár horľavých kvapalín. Povrchová úprava je zabezpečená v kabíne, ktorá je odsávaná vzduchotechnikou počas striekania výrobkov. Stupeň vetrania musí byť vysoký s dobrou prevádzkovou pohotovosťou vetrania a zabezpečený v celom priestore striekacej kabíny.

Sušiacia kabína je priestor s núteným vetraním, ktoré zabezpečuje cca 14 násobnú výmenu vzduchu za hodinu. Odsávanie je počas operácie trvalé a chod strojného zariadenia je blokovaný chodom vzduchotechniky t.j. bez činnosti vzduchotechniky nie je možné zapnúť technologické zariadenie. Stupeň vetrania musí byť vysoký s dobrou prevádzkovou pohotovosťou vetrania a takisto zabezpečený v celom priestore kabíny.

Každý náter má svoje špecifiká, ktoré podliehajú kontrole. Existuje

niekoľko metód kontroly náterov. Hrúbku náteru kontrolujeme hrúbkometerom (suchý náter) alebo hrebeňom (mokry náter). Prilnavosť náteru zase mriežkovou, resp. odtrhovou skúškou.

Hrebeň na kontrolu suchého náteru

Hrúbkometer na kontrolu mokrého náteru

Počas nanášania náteru je potrebné dbať na to, aby bol výsledný náter vyhovujúci a vyhýbať sa chybám výsledného náteru, napr. stekancom, bublinám a pod.

Stekajúci náter

Bubliny

Počas nanášania náterových látok vzniká množstvo odpadu (handry, pásky, čistiace vlny a pod.), a samozrejme, samotný priestor je po čase znečistený, preto je potrebná aj pravidelná údržba a čistenie pracoviska. Čistenie kabín je vykonávané pravidelne podľa množstva vystriekanej farby. Čistenie sa vykonáva neiskrivými nástrojmi. Odpad z čistenia kabín je zhromažďovaný v prepravných paletách a vyvážený na zneškodnenie. V prípade rozliatia náterových hmôt obsluha použije na odstránenie absorbčnú látku – piesok alebo vapex. Odpady znečistené náterovými hmotami – handry, pásky, čistiace vlny a podobné horľavé materiály musia byť uskladnené do nádoby so samouzatváratelným vekom z materiálov, ktoré pri požiari, alebo inej mimoriadnej udalosti výrazne nemenia svoje vlastnosti a nešíria požiar. Z náterových hmôt sa navyše uvoľňujú prchajúce zložky, tzv. VOC (organické rozpúšťadlá). Tie znečisťujú ovzdušie, a preto sa v novo inštalovaných zariadeniach používajú zariadenia na ich zneškodňovanie.

Rastislav Magera

AKCIE V MESTE POPRADE A OKOLÍ

PÁLENICA BORISA FILANA

Kedy? **11.10.2018 o 18:00** hod.
Kde? Dom kultúry, Poprad

FESTIVAL ZDRAVIA, REGENERÁCIE A PRÍRODY

Kedy? **12.10. – 14.10.2018**
Kde? Kaviareň a čajovňa u Vlka, Starý Smokovec

TUBLATANKA & CITRON

Kedy? **12.10.2018 o 19:00** hod.
Kde? Aréna Poprad

SKROTENIE ZLEJ ŽENY

Kedy? **13.10.2018 o 17:00** hod.
Kde? Kino Máj, Poprad - Veľká

KONCERT BAROKOVEJ HUDBY

Kedy? **15.10.2018 o 18:00** hod.
Kde? Kostol sv. Egídia, Poprad

BOLEK POLÍVKA A VLADIMÍR POLÍVKA – ŠAŠEK A SYN

Kedy? **16.10.2018 o 19:00** hod.
Kde? Dom kultúry, Poprad

3. NARODENINY FORUM POPRADE

Kedy? **19.10. – 21.10.2018**
Kde? OC Forum, Poprad

AKCIE V MESTE POPRAĎ A OKOLÍ

HOKEJOVÝ ZÁPAS LEGIEND SLOVENSKO – ČESKO

Kedy? **20.10.2018**

o **17:00** hod.

Kde? Zimný štadión

Mesta Poprad

KONCERT MIRO JAROŠ

Kedy? **21.10.2018**

o **15:00** hod.

Kde? Aquacity

Poprad

JOZEF A MÁRIA

Kedy? **22.10.2018**

o **18:00** hod.

Kde? Dom kultúry,

Poprad

7EDEM BEZ ZÁRUKY

Kedy? **22.10.2018**

o **19:00** hod.

Kde? Dom kultúry, Svit

MIROSLAV DONUTIL – CESTOU NECESTOU

Kedy? **24.10.2018**

o **19:00** hod.

Kde? Dom kultúry Svit

KRÍŽOVKA

Všetky knihy zožltnú, ale kniha prírody má ... (tajnička)					nápoved': amarant, batist, lizer	vymením	a iné (skr.)	polna na stoličke	2	Verdiho opera	ázijský štát
					usnul						
					úkaz						
autor: František Cvengroš	Pariž (franc.)	milenc	1	udobria sumerské sídlo							
balí							starec zapácha- júci dravec				
rastlina láskavec								kyselina acetyl- salicylová zvrtní			
obilnina				prudký vietor autor epio- kých diel						sály	všetko, po nemecky
na inom mieste					tacká sa značka kozmetiky						
kráča smerom hore						zmáčal rosou jahoda, po maďar.					
	súbor, po poľsky	spoloč. tanec nášlím rozplyl						vyčnieval grécky bájkár			
prepojí kopaním									st. rumun. futbalista balkán. obj.miera		
severský paroháč				nazakvač nájomca Starého Šmokovca							
český komik					vek slonie zuby					osved- čenie	menšia športová loď
vinny destilát						ponúkni výhra dvoch čísiel					
	rozkla- dala sa prvý ger- mán, muž							buničina tropická hľuza			
neznámi autori									aby, ak značka titánu		
uložiť, po angl.					bavnená alebo ľanová tkanina						
klérus						vakuje					

TAJNIČKA KRÍŽOVKY:

MENO: STREDISKO:

Tajnička z minulého čísla:

**TEPLÝM DŇOM UŽ ODZVÁŇA, CHLAD NÁS Z VODY VYHÁŇA.
PRICHÁDZAJÚ ČERSTVÉ RÁNA, OTVÁRA SA ŠKOLSKÁ BRÁNA.**

16 € ziskava: Ladislav Libosvar, 42215; 9 € ziskava: Jozef Marusin, 93110

Tajničku krížovky vhadzujte do schránok, ktoré nájdete na všetkých
vrátniciach spoločnosti TATRAVAGÓNKA.

Vydáva: TATRAVAGÓNKA a. s. Poprad, Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad | Náklad: 2 400 ks
Šéfredaktorka: Mgr. Petra STAROVIČOVÁ | Redakcia: Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad | Tel.: +421 52 711 2339
petra.starovicova@tatravagonka.sk | Nakladateľ, prepress a tlač: PRO GRUP, s. r. o., Duklianska 1371/29, Sp. Nová Ves